

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2017

LATYN TWEEDE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL II

Tyd: 1½ uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Hierdie vraestel bestaan uit 3 bladsye.
  2. Beantwoord ALBEI vrae. Skryf asseblief op ALTERNATIEWE reëls.
  3. Antwoorde moet in die Antwoordboek voltooi word.
  4. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
-

Vertaal die Latynse gedeeltes van ALBEI die volgende gedeeltes in Afrikaans.

Skryf asseblief op ALTERNATIEWE REËLS.

VRAAG 1

Om sy oom se dood te verewig vertel Plinius dit aan die historikus Tacitus. Hy verduidelik wat aanleiding gegee het tot sy oom se ekspedisie en waarom hy hom nie op die reis vergesel het nie. Hy beskryf die kalmte wat hy vertoon het terwyl hy blindelings in die ramp ingevaar het en die vreedsame manier waarop hy gesterf het.

rogas ut tibi de **exitio avunculi** mei scribam; gratias ago. nam **quamvis** ipse plurima opera scripsit, video scriptorum tuorum immortalem gloriam morti eius datum iri, si **celebretur** a te.

Miseni avunculus erat ubi classi **praeerat**. quodam die hora fere septima mater mea nubem **inusitata** magnitudine ex Vesuvio ortam esse **monstrat**. **avunculo** meo, **eruditissimo** viro, magnum et proprius cognoscendum esse visum est. navem parari iubet; mihi **facultatem**, si venire vellem, dat; respondi studere me malle. simul ac egrediebatur domo, epistulam **Rectinae** subito periculo exterritae accepit.

properat illo loco unde alii fugiunt in periculum ipsum sine metu. ubique nox erat:

domus multis tremoribus **nutabant** et nunc huc, nunc illuc abire aut referri videbantur.

Ubi dies redditus est, corpus ut fuerat **indutus**, inventum est; **habitus** corporis erat **quiescenti** quam mortuo similior.

[Aangepas uit: Pliny, *Epistulae* VI, 16]

exitium, exitii (o)	= dood
avunculus, avunculi (m)	= oom
quamquis	= alhoewel
celebro, celebrare, celebravi, celebratum	= om te vier
Misenum, Miseni (o)	= Misenum (naam van 'n dorp in die omliggende baai)
praesum, praeesse, praefui	= om in beheer te wees van
inusitatus, -a, -um	= buitengewoon
monstro, monstrare, monstravi	= om te wys
eruditus, erudita, eruditum	= geleer
facultas, facultatis (v)	= geleentheid
Rectina, Rectinae (v)	= naam van 'n vriend van Plinius se oom
propero, properare, properari, properatum	= om gou te maak
nuto, nutare, nutavi, nutatum	= om te wieg/om oor te hel
indutus, -a, -um	= aangetrek
habitus, habitus (m)	= houding, toestand
quiesco, quiescere, quievi, quietum	= om te rus

VRAAG 2

Antiochus het 'n lampstaander vir 'n tempel in Rome laat maak. Toe die tempel voltooi is, is hy mislei om die lampstaander na Verres toe te stuur vir inspeksie. Verres het toe daarin geslaag om die lampstaander vir homself te hou.

Cum rex Antiochus **candelabrum**, e **gemmis** clarissimis factum, Romam attulisset ut in **Capitolio** poneret, templum **lovis** nondum perfectum esse invenit. itaque id secum in Syriam reportare statuit ut, cum audisset templum lovis dedicatum iri, legatos mitteret cum ceteris rebus illud pulcherrimum donum in **Capitolium** allatum.

haec res ad Verris aures pervenit. iste plurimis verbis petit a rege Antiocho ut id ad se mittat; dicit se **inspicere** cupere neque se aliis videndi potestatem esse facturum.

Antiochus animo puerile nihil suspicatus est et suis imperat ut **candelabrum involutum** ad Verrem ferant.

cum satis iam **inspexisse** videretur, tollere incipient ut referant sed iste ait se illud velle diutius **inspicere** illosque discedere iubet et candelabrum relinquere.

[Aangepas uit Cicero, *In Verrem II.* v.63–65]

candelabrum, candelabra (o)	= lampstaander
gemma, gemmae (v)	= edelsteen
Capitolium, Capitolii (o)	= Kapitolheuwel
Iuppiter, Iovis (m)	= Jupiter
inspicio, inspicere, inspexi, inspectum (gemeng)	= om te ondersoek
involvere, involvi, involutum (3)	= om af te handel

45 punte

Totaal: 100 punte